

Ierobežo troksni!

**Eiropas nedēļa drošībai un veselībai darbā
2005. gada oktobris**

INFORMATĪVS MATERIĀLS

TROKSNIS DARBĀ

KAMPAŅAS PAMATINFORMĀCIJA

Tas Jums var maksāt vairāk nekā dzirdi

Apmēram viena trešdaļa darbinieku Eiropā, vismaz ceturto daļu sava darba laika, ir pakļauti potenciāli bīstamam trokšņa līmenim¹. Apdraudēti ir ne tikai cilvēki, kas strādā tādās smagās rūpniecības nozarēs kā, piemēram, kuģu būvē. Troksnis var būt problēmu cēlonis daudzās darba vidēs, sākot no rūpnīcām līdz pat fermām, no telefona komutatoru centriem līdz pat koncertzālēm.

Šajā informatīvajā materiālā ir apkopoti galvenie jautājumi. Sīkāka informācija, ieskaitot piemērus, ir pieejama kampaņas mājas lapā (<http://ew2005.osha.eu.int>) .

SATURS

TROKSNIS - KAS TAS IR? KĀ TO MĒRA? KAD TAS IR BĪSTAMS?.....	3
KĀ TROKSNIS VAR IETEKMĒT DARBINIEKU VESELĪBU UN DROŠĪBU	4
TROKŠŅA IZRAISĪTU PROBLĒMU BIEŽUMS DARBA VIETĀS ES	9
DARBA DEVĒJU JURIDISKIE PIENĀKUMI.....	12
IETEIKTIE RISINĀJUMI TROKŠŅA RADĪTĀ RISKĀ MAZINĀŠANAI	12
AĢENTŪRAS KAMPAŅA CĪŅĀ PRET ŠIEM DRAUDIEM.....	17
INFORMĀCIJA PAR AĢENTŪRU.....	18

TROKSNIS - KAS TAS IR? KĀ TO MĒRA? KAD TAS IR BĪSTAMS?

Kā mēra troksni

Troksnis ir nevēlamas vai kaitīgas skaņas. Tā divas raksturīgās pazīmes ir frekvence, ko mēra hercos (Hz), un intensitāte, ko mēra decibelos (dB).

Cilvēka auss spēj uztvert frekvences no 20 Hz līdz 20 000 Hz. Zema frekvence rada zemu skaņu, bet augsta frekvence - spalgu skaņu. Tonis ir skaņas frekvences uztvere. Koncerta tonis, A virs vidējā C, ir 440 Hz. Skaņas zem 20 Hz (infraskaņa) un virs 20 000 Hz (ultraskaņa) nav dzirdamas, tomēr var radīt nepatīkamas izjūtas un kaitējumu.

Skaņas intensitāti jeb skaļumu mēra decibelos (Db), kas ir logaritmiska skala. Lai ņemtu vērā auss spēju izšķirt frekvenci, darba vietas trokšņa intensitāti parasti uzrāda dB(A), kur 0 dB(A) ir dzirdamības sliekšnis. Sāpes ir jūtas pie apmēram 140 dB(A).

Tipiski skaņas intensitātes līmeņi ir šādi:

- normāla saruna - 60 dB(A);
- telpa ar pirmskolas vecuma bērniem - 74 dB(A);
- intensīva satiksme - 85 dB(A);
- pneimatiskais urbis - 100 dB(A);
- reaktīvā lidmašīna, paceļoties 100 metru attālumā - 130 dB(A).

Kad troksnis ir bīstams?

To, vai troksnis ir bīstams, nosaka četri faktori:

- skaņas intensitāte jeb skaļums (mēra dB);
- frekvence jeb tonis (mēra Hz);
- periodiskums - cik bieži tas skan;
- ilgums – cik ilgi tas skan.

Pie apmēram 140 dB, vienreizējas iedarbības laikā, var tikt radīti neatgriezeniski auss bojājumi. Par laimi, šāds trokšņa līmenis darbā ir rets. Parasti trokšņa kaitējums rodas laika gaitā.

Ilgstoša skaļa trokšņa iedarbība var radīt dzirdes traucējumus. Lai aizsargātu darbiniekus, 2003. gada ES direktīva par troksni, kas visās dalībvalstīs stājas spēkā 2006. gadā, nosaka ikdienas (8 h) iedarbības maksimālo līmeni, kas ir 87dB(A).²

KĀ TROKSNIS VAR IETEKMĒT DARBINIEKU VESELĪBU UN DROŠĪBU

Darbinieku aizsardzība pret trokšņa iedarbību var būt sarežģīta, jo, kopā ar citiem draudiem darba vietā, ir jāņem vērā arī darba vietā esošā trokšņa konkrētās raksturīgās pazīmes.

Troksnis var radīt vai arī veicināt:

- dzirdes traucējumus;
- kaitējumu ausīm nonākot saskarē ar bīstamām vielām;

- ar darbu saistītu stresu;
- palielinātu darbā notiekošu nelaimes gadījumu risku;
- kaitējumu strādājošu grūtnieču nedzimušajiem bērniem.

Dzirdes traucējumi

Gandrīz visi no mums uzsāk dzīvi ar apmēram 23 000 mikroskopiskām matainajām šūnām auss gliemezī, kas ir daļa no mūsu iekšējās auss. Šie matiņi uztver skaņas svārstības un nosūta attiecīgus signālus mūsu smadzenēm. Laika gaitā matiņi un to nervu gali dabiski deģenerējas, radot ar vecumu saistītu dzirdes zudumu. Tomēr, arī pārmērīgs troksnis var bojāt matiņus, izraisot trokšņa radītu dzirdes zudumu. Skaļš troksnis var radīt arī tinītu un citus dzirdes traucējumus.

i) Trokšņa radīts dzirdes zudums

Trokšņa radītu dzirdes zudumu, ko Pasaules veselības organizācija raksturo kā “visizplatītāko neatgriezenisko arodslimību”³, parasti izraisa tāda ilgstoša skaļa trokšņa iedarbība, kas parasti ir virs 85 decibeliem (dB (A)). Lai gan parasti kaitējums ir nesāpīgs, tas ir neatgriezenisks. Pirmais simptoms parasti ir nespēja uztvert augstu toņu skaņas. Ja netiks risināta pārmērīga trokšņa problēma, Jūsu dzirde turpinās pasliktināties, apgrūtinot zemāku toņu skaņu uztveri. Tas parasti notiek abās ausīs.

Dzirdes zudums var ne vien liegt cilvēkiem spēju strādāt ar pilnu atdevi, bet arī graut to sabiedrisko dzīvi, izolējot tos no apkārtējās kopienas.

ii) Tinīts

Tinīts ir zvanīšana, šņākšana vai kņudoņa ausīs. Pētījumi liecina, ka ilgstoša skaņas iedarbība divkārtšo risku saslimt ar tinītu. Ar tinītu slimo 54 % cilvēku, kas bijuši pakļauti augstas intensitātes troksnim ilgāk par 10 gadiem. Ja troksnis ir impulsīvs, tad ilgstošs tinīts var būt pat 70 % strādājošo.

iii) Akustiskais šoks

Telefona komutatoru centros un citās darba vietās strādājošajiem var rasties akustiskais šoks. Tas ir pēkšņs augstas frekvences trokšņa pieaugums austīnās, ko var radīt traucējumi telefona līnijā. Šāds šoks var radīt sāpes vai bojājumus ausīs, kā arī veicināt ar darbu saistītu stresu.

iv) Atgriezeniskas izmaiņas dzirdamības sliekšnī

Ne katrs dzirdes zudums ir neatgriezenisks. Īslaicīga saskarsme ar skaļu troksni, piemēram, mūzikas klubos, vai impulsīviem trokšņiem, piemēram, eksplozijas, var radīt atgriezenisku augsta toņa skaņu dzirdes zudumu un tinītu; normāla dzirde parasti atjaunojas pēc dažām dienām. Tās ir “atgriezeniskas izmaiņas dzirdamības sliekšnī”.

Mijiedarbība ar “toksiskām vielām”

Dažādas vielas, tostarp daži šķīdinātāji un smagie metāli, ir ototoksiskas. Saskarsme ar šīm ķīmiskajām vielām var radīt bojājumus ausīs. Pētījumi liecina, ka dažu šo vielu iedarbība KOPĀ AR troksni palielina kaitējuma risku.

Ar darbu saistīts stress

Skaļas un pēkšņas skaņas atmodina mūsu “cīnies vai bēdz” refleksus, kas veicina adrenalīna un kortizola izdalīšanos. Abi šie hormoni paātrina mūsu sirdsdarbības ritmu, palielina asinsspiedienu un veicina vielmaiņu, radot stāvokli, ko mēs dēvējam par “stresu”. Saskaņā ar pētījumiem katram ceturtajam darbiniekam Eiropas Savienībā ir ar darbu saistīts stress, kas ES izmaksā miljardiem eiro, lai kompensētu zaudēto laiku, veselības aprūpes izmaksas un citus izdevumus.⁴

Ar darbu saistītu stresu parasti izraisa vairāki riska faktori, kas var būt arī troksnis. Lai cilvēkam radītu stresu, troksnim nav jābūt skaļam. Dažreiz, piemēram, pilnīgi pietiek ar klusu, pastāvīgu dūkoņu.

Tas, kā troksnis ietekmē darbinieku stresa līmeni, ir atkarīgs no vairāku faktoru mijiedarbības, tostarp:

- trokšņa veida, arī tā līmeņa, toņa un paredzamības;
- tā, cik sarežģīts ir darbinieka veicamais uzdevums;
- personas stresa sliekšņa un fiziskās labsajūtas, kā arī no tā, vai persona ir nogurusi.

Palielināts nelaimes gadījumu risks

Katru gadu Eiropā notiek vairāk nekā 7,5 miljoni nelaimes gadījumu darbā⁵. Lai gan ir grūti noteikt, cik liela ir trokšņa nozīme šajos nelaimes gadījumos, loģiski un anekdotiski pierādījumi liecina, ka tā varētu būt ievērojama. Tas var veicināt nelaimes gadījumus,

- kavējot verbālo saziņu starp darbiniekiem;
- noslāpējot skaņas, kas liecina par briesmām, kuras tuvojas, un brīdinājuma signālus;
- novēršot personāla, piemēram, autovadītāju uzmanību;
- palielinot ar darbu saistīto stresu.

Draudi darbinieču nedzimušajiem bērniem

Skaļš troksnis var kaitēt grūtnieces nedzimušajam bērnam, un individuālie aizsardzības līdzekļi mātei nepasargās augli. Eiropas direktīvas, kas ir ieviestas dalībvalstu tiesību aktos⁶, paredz, ka darba devējiem ir jāaizsargā grūtnieces no draudiem, tai skaitā arī no trokšņa.

TROKŠŅA IZRAISĪTU PROBLĒMU BIEŽUMS DARBA VIETĀS ES

ES statistika

- Trokšņa izraisītais dzirdes zudums ir viena no visbiežāk sastopamajām arodslimībām Eiropā, nākamās biežāk sastopamās slimības ir dermatīts, kā arī balsta-kustību sistēmas darbības traucējumi⁷.
- Eiropā, 29 % darbinieku ir pakļauti augstam trokšņa līmenim ilgāk nekā ceturto daļu no sava darba laika.
- Eiropā, 20 % strādājošo ir spiesti, vismaz pusi sava darba laika, paaugstināt balsi virs normālā sarunu līmeņa, lai tiktu sadzirdēti. Pastāv uzskats, ka 25 ES valstīs 39,5 miljoni darbinieku savās darba vietās ir pakļauti tik skaļam troksnim, ka viņi vismaz pusi laika vai pat ilgāk ir spiesti runāt skaļāk, lai sazinātos ar citiem cilvēkiem. Šis skaitlis ir līdzvērtīgs Spānijas iedzīvotāju kopskaitam (2000. gada dati)^{8,9}
- Apmēram 7 % darbinieku Eiropā uzskata, ka viņu darbs ietekmē viņu veselību, radot dzirdes traucējumus - tas ir vairāk nekā 13,5 miljoni darbinieku^{10; 11}.

Valstu statistika

- Vairāk nekā 3 miljoni darbinieku (18 % strādājošo) Francijā, vairāk nekā 20 stundas nedēļā, ir pakļauti troksnim, kas pārsniedz 86 dB(A), tostarp 6 % ir pakļauti troksnim, kura līmenis pārsniedz 85 dB(A)¹².

- Apvienotās Karalistes Medicīnisko pētījumu padome [*Medical Research Council*] ir novērtējusi, ka apmēram 500 000 cilvēku Apvienotajā Karalistē cieš no dzirdes traucējumiem, kas saistīti ar darbu.
- Vairāk nekā 7 % darbinieku Spānijā (vairāk nekā miljons strādājošo) ¹³ uzskata, ka viņiem traucē vai ļoti traucē troksnis darbā.
- Gandrīz 30 % darbinieku Dānijā apgalvo, ka ir pakļauti tik skaļam troksnim, ka ir spiesti runāt skaļāk, lai varētu sazināties ar kolēģiem ¹⁴.

Nozaru dati

- Aģentūra ir identificējusi vairākas nozares, kurās ir īpaši liels pārmērīga trokšņa risks. Tās ir šādas.
 - Lauksaimniecība, zivsaimniecība un mežsaimniecība. Kādā Polijā veiktā zemnieku apsekojumā, darbinieku grupai tika konstatēti “būtiski dzirdes bojājumi” kā arī tas, ka šī dzirdes zuduma galvenais cēlonis bija “pārmērīgs troksnis, ko rada lauksaimniecības traktori un iekārtas” ¹⁵.
 - Telefona komutatoru centri. Kādā Dānijas veiktā pētījumā konstatēts, ka vairāk nekā 20 % šādu centru operatoru ziņoja par piedzīvotu akustisko šoku ¹⁶.
 - Būvniecība. 35 % no strādniekiem, kas 15 ES valstīs strādā būvniecībā, ziņoja, ka ir pakļauti troksnim pusi darba laika vai ilgāk ¹⁷.
 - Izglītība. Saskaņā ar kādu Dānijā veiktu pētījumu vairāk nekā puse skolotāju un bērnudārzu darbinieku ir spiesti runāt skaļi, lai sazinātos ar kolēģiem, kas ir vairāk nekā daudzās rūpniecības nozares profesijās ¹⁸.

- Izklaide. Kādā Somijā veiktā pētījumā konstatēts, ka pianisti-pavadītāji mēģinājumos ir pakļauti 94 dB(A), bet soprāns līdz 104 dB(A)¹⁹.
- Pārtikas un dzērienu rūpniecība. Piena pildīšanas līniju trokšņa intensitātes līmenis Apvienotajā Karalistē bija 90–95 dB(A)²⁰
- Metāllietuves un metālapstrāde. Francijā trešā daļa no rūpniecībā izraisīto kurluma gadījumu tika reģistrēti metalurģijas nozarē²¹.
- Transports (jo īpaši autotransports un gaisa transports). Vairāk nekā 10 % darbinieku, kas 15 ES valstīs strādā transporta un sakaru nozarēs, uzskata, ka viņiem pastāv risks iegūt dzirdes traucējumus²².

Atšķirības starp dzimumiem

- Vīriešiem ar darbu saistītu dzirdes traucējumu risks ir trīsreiz lielāks nekā sievietēm. Tas atspoguļo vīriešu vēsturisko nošķiršanu trokšņainākās, smagākās nozarēs.
- Nozares, kurās strādā vairāk sieviešu un kurās trokšņa līmenis mēdz būt augsts, ir pārtikas un dzērienu ražošana, tekstilrūpniecība un izklaides nozare, tostarp bāri un klubi. Sieviešu pārsvars ir arī telefona komutatoru centros, kur “akustiskais šoks” (skatīt iepriekš) tiek uzskatīts par aizvien lielāku problēmu.
- Francijā to sieviešu skaits, kuras ir pakļautas ļoti skaļām vai ļoti augstām skaņām izglītības, veselības aprūpes vai sociālās aprūpes nozarēs, vairāk nekā divreiz pārsniedz šajās nozarēs strādājošo vīriešu skaitu.

DARBA DEVĒJU JURIDISKIE PIENĀKUMI

2003. gadā tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/10/EK par veselības un drošības prasību minimumu attiecībā uz darba ņēmēju pakļaušanu darba vides riskiem, ko rada fizikāli faktori (troksnis).²³

Šī direktīva, kas jāskata kopā ar Pamatdirektīvu²⁴ un citiem normatīvajiem aktiem par darba drošību un veselības aizsardzību, līdz 2006. gada 15. februārim ir jāpārņem visās dalībvalstīs, un tā aizstāj iepriekšējo direktīvu par troksni²⁵.

Iespējams, ka svarīgākā šīs direktīvas daļa ir 5. panta 1. punkts, kas paredz, ka, ņemot vērā tehnoloģiju attīstību un pasākumu pieejamību, “risks, ko rada trokšņa iedarbība, ir jālikvidē jau rašanās posmā vai jāsamazina līdz minimumam”. Šajā direktīvā ir arī noteikts jauna maksimāli pieļaujamā saskarsmes robežvērtība - 87dB(A).

IETEIKTIE RISINĀJUMI TROKŠŅA RADĪTĀ RISKĀ MAZINĀŠANAI

Panākumi ir atkarīgi no šādiem trīs faktoriem:

- riska novērtējuma veikšana;
- pasākumu veikšana, lai novērstu vai kontrolētu risku;
- īstenoto pasākumu efektivitātes regulāra uzraudzība un novērtēšana.

Katrs no šiem faktoriem ir sīkāk izklāstīts turpmāk.

Riska novērtēšana

Pirms jebkādu preventīvu pasākumu veikšanas ir būtiski novērtēt trokšņa radīto risku attiecībā uz darbiniekiem, nepieciešamības gadījumā veicot arī mērījumus.

Riska novērtēšanā izmantotā metode ir atkarīga no darba vietā esošajiem apstākļiem (piemēram, tips, ilgums un iedarbības līmenis), un tajā var iekļaut datu iegūšanu par iedarbību uz atsevišķiem darbiniekiem.

- Identificējiet dažādo, ar troksni saistīto, risku Jūsu organizācijā. Piemēram, vai daļa personāla nav vairāk pakļauta skaļākam troksnim nekā pārējie, kas var izraisīt trokšņa radītu dzirdes zudumu. Kā arī, vai fona trokšņi dažādās organizācijas daļās neapgrūtina personāla saziņu, palielinot nelaimes gadījumu risku? Vai varbūt trokšņa veids ir tāds, kas veicina augstu stresa līmeni Jūsu organizācijā?
- Novērtējiet, kā tiek ietekmēti visu veidu darbinieki, tostarp pagaidu un nepilna laika darbinieki, kā arī darbinieki ar īpašām vajadzībām, piemēram, grūtnieces.
- Izvērtējiet pasākumus, kas jau tiek īstenoti, lai kontrolētu trokšņa līmeņus. Cik tie ir apmierinoši?
- Reģistrējiet visus konstatētos faktus un informējiet par tiem darbiniekus, izskaidrojot to nozīmi un iespējamo risku, kā arī informējot par jautājumiem, kas ir jārisina.

Pasākumu veikšana, lai novērstu vai kontrolētu risku

i) Ja iespējams, likvidējiet trokšņa avotu

Ieviesiet “beztrokšņa vai zema trokšņa” kritēriju, iepērkot visu savas organizācijas aprīkojumu. Vairākām dalībvalstīm ir datu bāzes par aprīkojumu, kuras var palīdzēt šajā procesā. Arī tas, kā aprīkojums ir uzstādīts un kur tas ir uzstādīts, var būtiski ietekmēt trokšņa iedarbību uz darbiniekiem. Tas pats attiecas uz darba vides veidošanu.

ii) Trokšņa iedarbības kontrole tā rašanās vietā

Trokšņa avotu likvidēšana bieži vien nav fiziski vai praktiski iespējama. Tomēr ir vairākas iespējas, kā mazināt trokšņa iedarbību uz darbiniekiem:

- izolēt trokšņa avotu, piemēram, pārvietojot vai norobežojot aprīkojumu;
- “apslāpēt” aprīkojuma radīto troksni vai vibrāciju, piemēram, izmantojot metāla vai pneimatiskās atsperes vai uzstādot trokšņa slāpētājus un klusinātāju uz izplūdes caurulēm. Vēl viens iespējams risinājums ir iekārtu darba intensitātes mazināšana. Ir arī citas iespējas - siksnas piedziņas izmantošana trokšņaināku mehānismu vietā vai pneimatisko instrumentu aizstāšana ar elektriskajiem;
- veikt regulāru profilaktisko apkopi - ja sastāvdaļas ir nodilušas vai bojātas, trokšņa līmenis mēdz paaugstināties. Tā ir arī iespēja aizstāt sastāvdaļas ar tādām, kas darbojas klusāk;
- mainot aparāturu, vienmēr ņemiet vērā visu izmaiņu ergonomisko ietekmi uz aprīkojuma operatoriem. Pasākumi, kas apgrūtina aprīkojuma izmantošanu, iespējams, tiks atcelti vai mainīti, tādēļ tie kļūs bezjēdzīgi.

iii) Kolektīvie kontroles pasākumi

Ja trokšņa kontrole tā rašanās vietā nav iespējama, tad trokšņa iedarbību uz darbiniekiem var samazināt, mainot:

- darba vietu - skaņu absorbcija telpā var būtiski mazināt trokšņa iedarbību uz darbiniekiem;
- darba organizāciju - izmantojiet darba metodes un modeļus, kas mazinās trokšņa iedarbību uz darbiniekiem (piemēram, izolējiet trokšņainu darba zonu un ierobežojiet piekļuvi tam);
- darba aprīkojumu - tas, kur un kā iekārtas un aprīkojums ir uzstādīti, var būtiski ietekmēt trokšņa iedarbību uz darbiniekiem.

iv) Individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL)

Individuālie aizsardzības līdzekļi, piemēram, ausu aizbāžņi un skaņas klusinātāji ausīm ir jāizmanto kā pēdējais līdzeklis pēc tam, kad citi mēģinājumi likvidēt vai mazināt trokšņa iedarbību nav bijuši efektīvi. Faktori, kas jāņem vērā, lietojot IAL, ir šādi:

- pārliecinieties, vai izvēlētais IAL atbilst trokšņa veidam un ilgumam. Tam arī ir jābūt saderīgam ar citiem aizsardzības līdzekļiem;
- darbiniekiem ir jāpiedāvā dažādi dzirdes aizsardzības līdzekļi, lai viņi varētu izvēlēties visērtāko risinājumu;
- IAL ir atbilstoši jāglabā un jākopj;
- darbinieki ir jāapmāca, kā pareizi lietot, glabāt un kopt individuālos dzirdes aizsardzības līdzekļus.

v) Informēšana un apmācība

Darbiniekiem ir jāsaņem informācija un apmācība, kas ļauj viņiem izprast ar troksni saistīto risku un izsargāties no tā. Ir jārunā par:

- riska veidiem, kā arī pasākumiem, ko var veikt, lai to novērstu vai mazinātu;
- riska novērtējuma rezultātiem, izskaidrojot to nozīmi un iespējamo risku;
- pareizu dzirdes aizsardzības pasākumu, tostarp individuālo aizsardzības līdzekļu izmantošanu;
- to, vai un kā noteikt dzirdes bojājumu pazīmes un ziņot par tām;
- apstākļiem, kādos darbiniekiem ir tiesības uz veselības uzraudzību, un šādas uzraudzības mērķi.

Riska un kontroles pasākumu regulāra uzraudzība

Atkarībā no darba vietas un trokšņa iedarbības var būt nepieciešama veselības uzraudzība un trokšņa kontrole. Darbiniekiem konkrētās situācijās ir likumīgas tiesības uz atbilstošu veselības uzraudzību, tostarp profilaktisku audiometrisko testēšanu. Ja to veic, personas dati par veselību ir jāuzglabā un informācija jāsniedz darbiniekiem. Uzraudzības rezultātā iegūtā informācija ir jāizmanto, lai izvērtētu risku un kontroles pasākumus.

AGENTŪRAS KAMPAŅA CĪŅĀ PRET ŠIEM DRAUDIEM

Šī gada Eiropas nedēļa drošībai un veselībai darbā būs veltīta jautājumam par troksni darbā, un tās lozungs ir “Ierobežo troksni!”, bet sauklis - “*Troksnis darbā - tas Jums var maksāt vairāk nekā dzirdi*”. Kampaņu atbalsta visas dalībvalstis, kandidātvalstis un EBTA valstis, Luksemburgas un Apvienotās Karalistes ES prezidentūras, Eiropas Komisija un Parlaments, arodbiedrības un darba devēju federācijas.

Kampaņas materiāli ir šādi:

- informatīvie materiāli visās ES dalībvalstu oficiālajās valodās;
- izpratni veicinoši plakāti un bukleti;
- daudzvalodu mājas lapa (<http://ew2005.osha.eu.int>, tostarp labas prakses piemēri) un iespēja internetā parakstīt kampaņas hartu;
- Eiropas labas prakses balvas organizācijām, kas visveiksmīgāk ir risinājušas darbā radīta trokšņa problēmu;
- ģpaši pasākumi visā Eiropā, lai kampaņas svarīgākos vēstījumus ieviestu visās organizācijās, lielās un mazās, valsts un privātās. Iepriekšējo kampaņu laikā notika tūkstošiem ES mēroga pasākumu, no kuriem daudzus koordinēja Aģentūras valstu kontaktpunktu tīkls 25 ES dalībvalstīs.

Kampaņas kulminācija būs Eiropas nedēļa drošībai un veselībai darbā, kas ilgs no 2005. gada 24. oktobra līdz 28. oktobrim. Visas darba drošības un veselības aizsardzības iestādes un organizācijas, arodbiedrības, uzņēmumi, vadītāji, darbinieki un darba drošības pārstāvji ir aicināti piedalīties un organizēt savus pasākumus šīs nedēļas laikā. Tie varētu

būt īpašas pārbaudes un riska novērtējumi darba vietā, apmācība, ar risku saistītas informācijas izplatīšana un risinājumi darbā esoša riska problēmai, shēmas, kas veicina darbinieku un viņu pārstāvju piedalīšanos nedēļā, tostarp sadarbība ar citām organizācijām.

INFORMĀCIJA PAR AĢENTŪRU

Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūru izveidoja Eiropas Savienība, lai palīdzētu apmierināt pieprasījumu pēc informācijas darba drošības un veselības aizsardzības jomā (DDVA). Aģentūras mītne atrodas Bilbao, Spānijā, un tās mērķis ir uzlabot cilvēku darba apstākļus, veicinot tehniskās, zinātniskās un ar ekonomiku saistītās informācijas plūsmu starp visiem tiem dalībniekiem, kas ir iesaistīti DDVA jautājumu risināšanā. Aģentūra ir izveidojusi valstu kontaktpunktu tīklu, kura uzdevums ir koordinēt un izplatīt informāciju savās valstīs.

PAPILDINFORMĀCIJA

Papildinformāciju var rast Aģentūras mājas lapā <http://agency.osha.eu.int>.

ATSAUCES

¹ Paoli, Pascal & Merllié, Damien, *European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Third European survey on working conditions 2000*

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 6. februāra Direktīva 2003/10/EK par veselības un drošības minimālajām prasībām attiecībā uz darba ņēmēju pakļaušanu darba vides riskiem, ko rada fizikāli faktori (troksnis). Pieejama tīmekļa vietnē <http://europa.eu.int/eur-lex/>

³ Noise Health. 1998;1(1):6-12. *The World Health Organisation and the prevention of deafness and hearing impairment caused by noise. Smith AW. Prevention of Deafness and Hearing Impairment (PDH), World Health Organization, CH-1211 Geneva 27, Switzerland*

⁴ Praktiski padomi darbiniekiem, pārvarot stresu darba vietā, un stresa iemesli

http://agency.osha.eu.int/publications/factsheets/index1_en.htm

⁵ *EU 15 figures, Year 2000 data. Source: Eurostat Work and Health in the EU A statistical portrait Data 1994 – 2002 ISBN 92-894-7006-2 2004.*

⁶ Pamatdirektīva (89/391) un direktīva (92/85) attiecībā uz strādājošajām grūtniecēm

⁷ *European Occupational Disease Statistics, 2001*

⁸ Nodarbinātība Eiropā 2004, Eiropas Komisija, Nodarbinātība un sociālās lietas, ISBN 92-894-7986-8

⁹ Eiropas arodslimību statistika (EODS) 2001.

¹⁰ Trešais *ESWC* pētījums, 2000. gads. Iekļauts dokumentā -Darbs un veselība ES, statistikas pārskats 1994 – 2002, ISBN92-894-7006-2

¹¹ *Employment in Europe 2004, European Commission Employment and Social Affairs ISBN 92-894-7986-8*

¹² “*SUMER*- Pētījums par riska medicīnisko uzraudzību (*Enquête sur la Surveillance Médicale des Risques professionnels*), veikts 2002.-2003. gadā (publicēts 2004. gada decembrī), <http://www.travail.gouv.fr/publications/picts/titres/titre2290/integral/2004.12-52.1.pdf>

¹³ Procentuālā daļa no Piekta valsts pētījuma par darba apstākļiem (*encuesta Nacional de Condiciones de Trabajo*), 2003, faktiskais aprēķins veikts, ņemot vērā darbinieku kopskaitu Eiropā 2004. gadā.

¹⁴ *NIOH* Dānijas Darba vides grupas pētījums (*DWECS*), iekļauts darbā „*Health Effect of noise in the work environment (work-related noise)*”, publicēts *AMI (Arbejdsmiljeinstituttet)* - Darba vides institūta tīmekļa vietnē <http://www.ami.dk>.

¹⁵ *Preliminary evaluation of occupational hearing loss risk among private farmers, Leszek Solecki, Dept of Physical Occupational Hazards, Institute of Agricultural Medicine, Lublin, Poland, AAEM 2003, 10, 211-2115.*

¹⁶ *Hinke un Brasks* 1999. gadā ziņo par nenosauktu Dānijā veiktu pētījumu “*Acoustic Shock Injury: Real or Imaginary?*” *Milhinch*, Austrālija. Tīmekļa vietne <http://www.Audiologyonline.com>.

¹⁷ *3rd EWSC Survey 2000*

¹⁸ *NIOH* Dānijas Darba vides grupas pētījums (*DWECS*), iekļauts “*Health Effect of noise in the work environment (work-related noise)*”, publicēts *AMI (Arbejdsmiljeinstituttet)* - Darba vides institūta tīmekļa vietnē <http://www.ami.dk>.

¹⁹ *Development of a hearing conservation program for Finnish National Opera, Toppila, Laitenen, Olkinuora, Kuisma, Perala. Presented at the 2001 international congress and exhibition on noise control engineering*

²⁰ *Reducing noise exposure in the food and drink industries, HSE Information sheet 32 2002*

²¹ *1998 figures, 195 cases out of 596 (32%) from INRS: Vos guez les decibels (ED 707) www.INRS.fr*

²² *3rd EWSC survey 2000*

²³ *Official Journal L 042, 15/02/2003*

²⁴ Padomes 1989. gada 12. jūnija Direktīva 89/391 par pasākumiem, kas ieviešami, lai veicinātu darbinieku darba drošības un veselības aizsardzības uzlabošanu

²⁵ Padomes 1986. gada 12. maija Direktīva par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar pakļaušanu trokšņa iedarbībai darbavietā (86/188/EEK)